

Dr. Igor Saksida,
izr. prof. za slovensko književnost
in didaktiko slovenščine

RECENZIJA SLIKANICE VESELA KMETIJA (Alenka Prezelj, il. Zvonko Čoh, Ljubljana, WPS, 2008)

Slikanica *Vesela kmetija* je sestavljena iz dvanajstih štirivrstičnic, ki jih sporočilno dopolnjujejo celostranske ilustracije; slikanico je mogoče brati bodisi kot zaokroženo pripoved o »vsakdanjiku« na kmetiji bodisi kot »male portrete« živali, ki v zgodbi nastopajo. – Taka dvojnost pesemske zgodbe omogoča odraslemu bralcu in otroku, da se k posameznim besedilom ponovno vrneti, prebereta npr. zgodbico najprej v celoti, nato pa še posamezne najljubše, najbolj smešne, zabavne pesmice, pač glede na zanimanje in pričakovanja otroka, triletnika (tudi še starejšega), ki je naslovnik slikanice za »družinsko branje«.

Pesmi so oblikovno in izrazno preproste, kar je odlika besedila, saj omogoča skupno dialoško branje: odrasli otroku bere razumljive pesmi, otrok ponavlja npr. rimane dvojice (pesmico »dopolni« z besedo, ki jo odrasli bralec izpusti). Zaradi izrazitega glasovnega slikanja, ki se pojavlja ob koncu vsake štirivrstičnice, ponuja vsaka posamezna pesmica veliko priložnosti za interpretativno branje odraslega: ta ponazarja razpoloženje posameznega živalskega »junaka«, izraža njegovo razpoloženje z mimiko obraza, ob tem npr. s preprosto lutko ali roko ponazarja gibanje osrednje osebe ipd. Skratka: prav zaradi zanimive ritmične in še drugačne zvočne izoblikovanosti je slikanica dobra podlaga za različne dejavnosti, ki zbližujejo otroka in književni svet. Hkrati otroku barvno poudarjeni sklepni deli pesmi omogočajo tudi prepoznavanje napisov (npr.: Glej, tu piše *ki-ki-ri-ki.*), kar je v skladu s sodobnimi spoznanji o razvijanju predbralnih zmožnosti predšolskega otroka.

Sporočilno je slikanica zelo zanimiva: izhaja iz značilnih lastnosti živali, vendar jih povezuje z njihovimi vlogami v skupnosti: pes Runo je sprva potepin, kasneje čuvaj, petelin je zjutraj prvi na nogah in predrami »sostanovalce«, v zgodbico se na koncu, skupaj s konjičkom, vključi tudi otrok ... Gre torej za zanimiv prikaz življenja skupnosti, razpoloženj in pričakovanj, ki vladajo v njej, urejenosti in miru pod okriljem skupnega doma (to posebej poudarja zadnja pesem); povezanemu »domu«, skupnosti živali in ljudi se tako ne more nič hudega pripetiti. Slikanica seveda izraža še vrsto drugih zanimivih tematskih plasti: omogoča prepoznavanje drugačnosti, sobivanja, razmišljanja o takih in drugačnih občutkih književnih junakov zgodbe – slednje izvrstno dopolnjujejo odlične ilustracije Zvonka Čoha, ki je pesmi mojstrsko nadgradil z pomembnimi podrobnostmi, tako da likovna plast dograjuje in dopolnjuje besedilno (npr. ilustracija pesmi o ovčkah: ena med njimi se na kužka jezi, druga je prestrašena, tretja »razmišlja«). Zdi se, da celotna slikanica premišljeno gradi dialog